
Obrazové přílohy

POPISKY K VYOBRAZENÍM

Helena Lorenzová, Hra na krásný život

- 1 Liběchov, 2. polovina 19. století. Kolorovaná litografie (foto Č. Šíla).
- 2 J. Navrátil, Podobizna Antonína Veitha, 1844.
- 3 V. Levý, Skupina hlav a Harfenice, kolem r. 1841 (foto P. Paul).
- 4 V. Levý, Čertovy hlavy 1841-45 (foto J. Ehm).
- 5 K. Liebscher, Čertovy hlavy, 1889.

Jiří Kořalka, Národní stereotypy v české a německé politické karikatuře

- 6 Karikatura z Humoristických listů 56, č. 30, ll. 7. 1913.
- 7 T. T. Heine, Die wilden Czechen. Simplicissimus 9, č. 1, 29. 3. 1904, příloha s. 9.
- 8 T. T. Heine, Die böhmische Hundswut. Simplicissimus 13, č. 37, 14. 12. 1908, s. 621.

Lubomír Konečný, Laokoon ve výtvarném humoru a satíře 19. století

- 9 Agesandros, Polydoros a Athenodoros, Laokoon. Řím, Musei Vaticani, Cortile del Belvedere.
- 10 A. Gareis st., Sen umělce. Státní zámek Jaroměřice n.R.
- 11 A. Gareis st., Karikatura kreslířů se ševcem jako modelem pro Laokoonta. Národní galerie v Praze (foto NG S. Divišová).
- 12 M. J. Schmidt zv. Kremerschmidt - okruh (L. Mitterhofer ?), Apelles a švec. Národní galerie v Praze (foto NG V. Fyman).
- 13 A. Menzel, Škola. Litografie z cyklu Künstlers Erdenwallen, 1834.
- 14 "Michel als Laokoon im Kampfe mit der Diplomatie". Fliegende Blätter, 1848.
- 15 "John Bull strangled by č. s. d.". Punch, 1848.
- 16 H. Daumier, Laokoon. Le Charivari, 1868.
- 17 "Der welt- und kaiserstädtische Laokoon". Kladderadatsch, 1872.
- 18 "Laokoon našeho století". Humoristické listy, 1863 (foto G. Urbánek).
- 19 T. T. Heine, "The Three Laokoons. Schlangendressur-Akt". Das spannende Buch, 1934.
- 20 R. Hausner, "Velký Laokoon" (1963-67). Vídeň, Velvyslanectví Saudské Arábie.
- 21 Z. Žáček, Laokoon. Dikobraz, 1975.

Jan Hozák, Smích a stroj. Zamyšlení nad vztahem člověk a technika v 19. století

- 22 "Bezduchý" smích - obraz k článku: R. Lewandowski, Die erste und älteste praktische Anwendung der Elektrizität in der Heilkunde, v: Internationale Zeitschrift für die Elektrische Ausstellung in Wien 1883, s. 205.
- 23 Mamutí tricykly americký, v: Věda a práce, 1905, s. 318.
- 24 Velociped s magnetem, karikatura v: Z říše vědy a práce, 1898, s. 77.
- 25 "Parní vozy a parní koně v roce 1942 v Prátru ve Vídni", karikatura, orig. Archiv NTM, sign. I 8.713.
- 26 Karikatura z francouzského tisku kolem r. 1870, Archiv NTM, kniha 135, s. 59, fond J. Rumples.
- 27 Reklamní tisk firmy C. Gödel a spol., kolem 1895, orig. Archiv NTM, sign. II 1821.
- 28 Titulní list časopisu Epoque, r. 1895.
- 29 K. Šimunek, plakát firmy Laurin-Klement, Mladá Boleslav, asi 1907, orig. Moravská galerie Brno.
(Všechna foto NTM V. Kodetová.)

Pavel Scheufler, Úsměv ve fotografii 19. století. Poznámky k humoru na fotografiích

- 30 J. Schlegel, Liberec, portrét chlapce, kolem 1872.
- 31 M. L. Winter, Praha, portrét muže v mírně přezíravém postoji, kolem 1865.
- 32 A. Žák a J. Rachota, Praha, dva klauni, kolem 1880.
- 33 Neznámý autor, ďábel, mnich a duch, stereofotografie, kolem 1865 (NpM).
- 34 F. Fridrich, Praha, scénka k úsloví, kolem 1868.
- 35 J. Eckert, Praha, dostaveníčko, 1879 (MMP).
- 36 J. Eckert, Praha, z cyklu Karnevalové typy, 1879 (MMP).
- 37 J. Eckert, Praha, Lorelai?, kolem 1885 (MG).
- 38 M. Klempfner, Praha-Teplice, "Makartovy čtyři denní doby parodované M. Klempfnerem", kolem 1880 (UPM).
- 39 J. Eckert, Živý obraz na paměť boje Tyrolanů v roce 1809, 1880 (NpM).
- 40 Neznámý autor, Pocta Komenskému, patrně 1892.
- 41 F. Duras, Slaný, alegorický vůz Zima, 1894? (Muzeum Slaný).

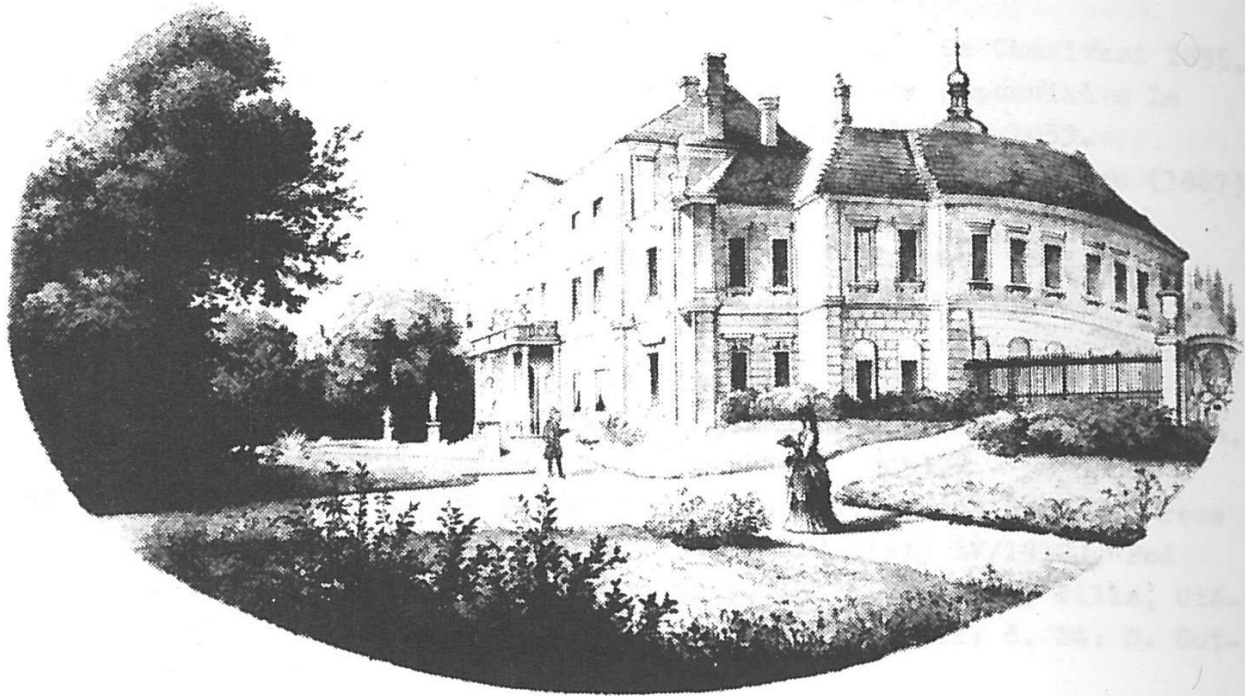
Roman Prah - Vojtěch Lahoda, Karikatura a umělecké dílo. Ke genezi moderního umění

- 42 J. Gillray, Parodie na Hogarthův obraz Satan, Hřích a Smrt, 1792.
- 43 H. Daumier, Boj škol. Idealismus a realismus. Le Charivari 1855.
- 44a Bertallova a Nadarovy karikatury Courbetových Zápasníků z Le
b journal pour rire (1853) a Nadar jury au Salon de 1853.
- 45 Karikatury Courbetových obrazů od Bertalla (1855), Chamma (1867), Somma (1870) a ze Stockova alba (1870).
- 46-7 Bertallova a Chamova karikatura Manetovy Olympie, 1865.
- 48 P. Picasso, Parodie na Manetovu Olympii, 1901.
- 49 P. Cézanne, Moderní Olympie, 1873.
- 50 E. Degas, Manželé Manetovi (fragment), 1865?.
- 51 Anonym, Radosti života (karikatura Munchova obrazu Tanec života, 1890-1900), 1905 (ze Švandy dudáka XXIV, 1905).
- 52 Karikatury ke zprávě o výstavě Skupiny výtvarných umělců v roce 1912 v Representačním domě (Humoristické listy LV/1912). Pod č. 39 karikatura E. Filly, Dvě ženy, 1912; č. 52: E. Filla, Utěšitel, 1911; č. 48: E. Filla, Česání ovoce, 1912; č. 24: O. Gutfreund, Úzkost, 1911.
- 53 Pseudonym, Karikatury obrazů a soch z výstavy Skupiny výtvarných umělců. Humoristické listy 1912 (E. Filla, Dvě ženy, Utěšitel, Česání ovoce; O. Gutfreund, Úzkost).
- 54 A. Procházka, Karikaturní varianta hráčů, kolem 1910, NG.
- 55 A. Procházka, Studie hráčů, 1908, NG.
- 56-7 J. Váchal, Karikatury výtvarných ismů z traktátu Písňě strašné o jednom bohaprázdném knížek zplundrování..., 1913, Památník národního písemnictví.

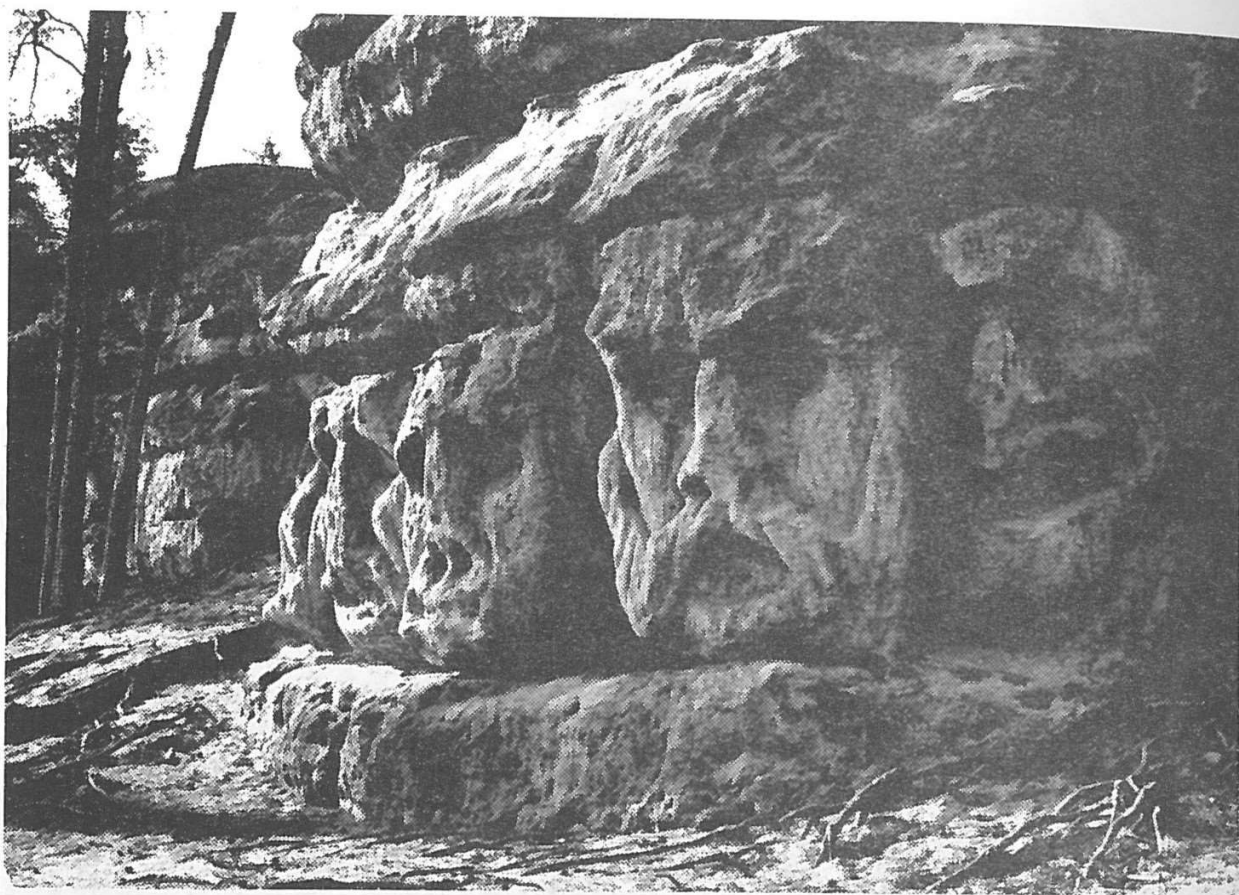
Marie Pospíšilová, Nostalgický úsměv novoromantismu (k obrazu Hanuše Schwaigera "Člověk je tu" ze sbírek Pražského hradu)

- 58 H. Schwaiger, Člověk je tu, tempera na dřevě, 1887, sbírky Pražského hradu PHO 590 (foto J. Kopřiva).

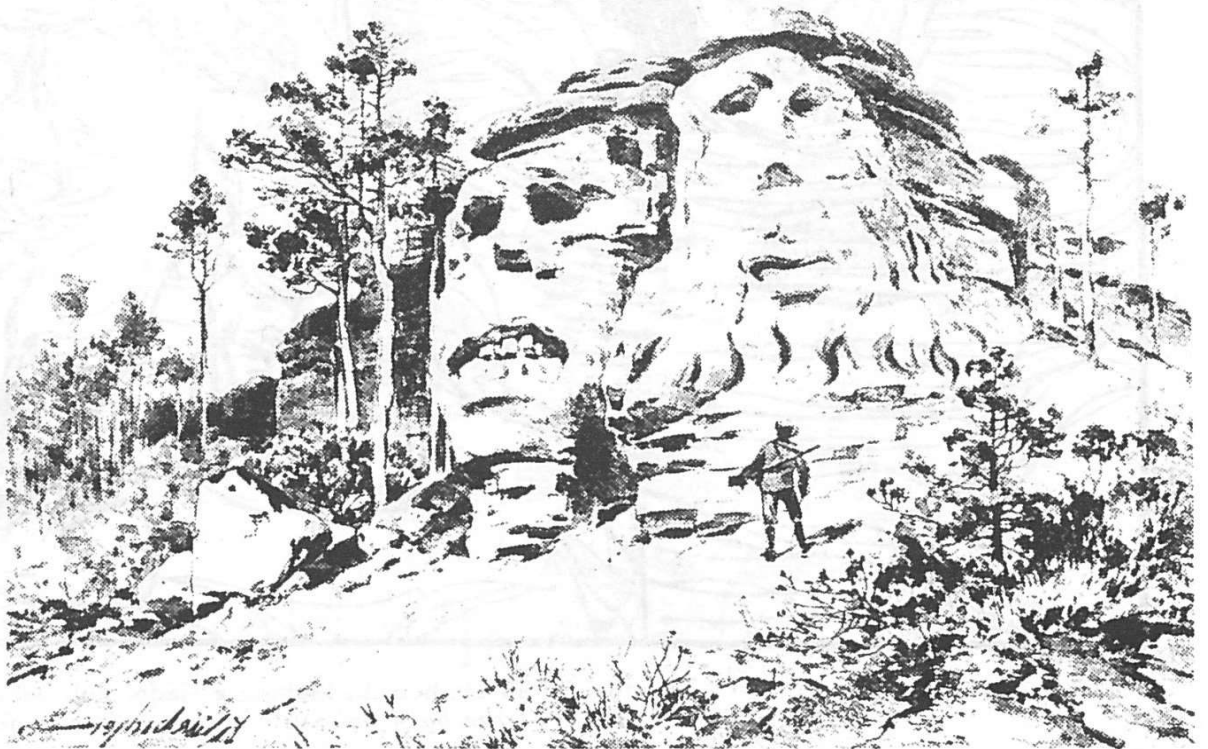

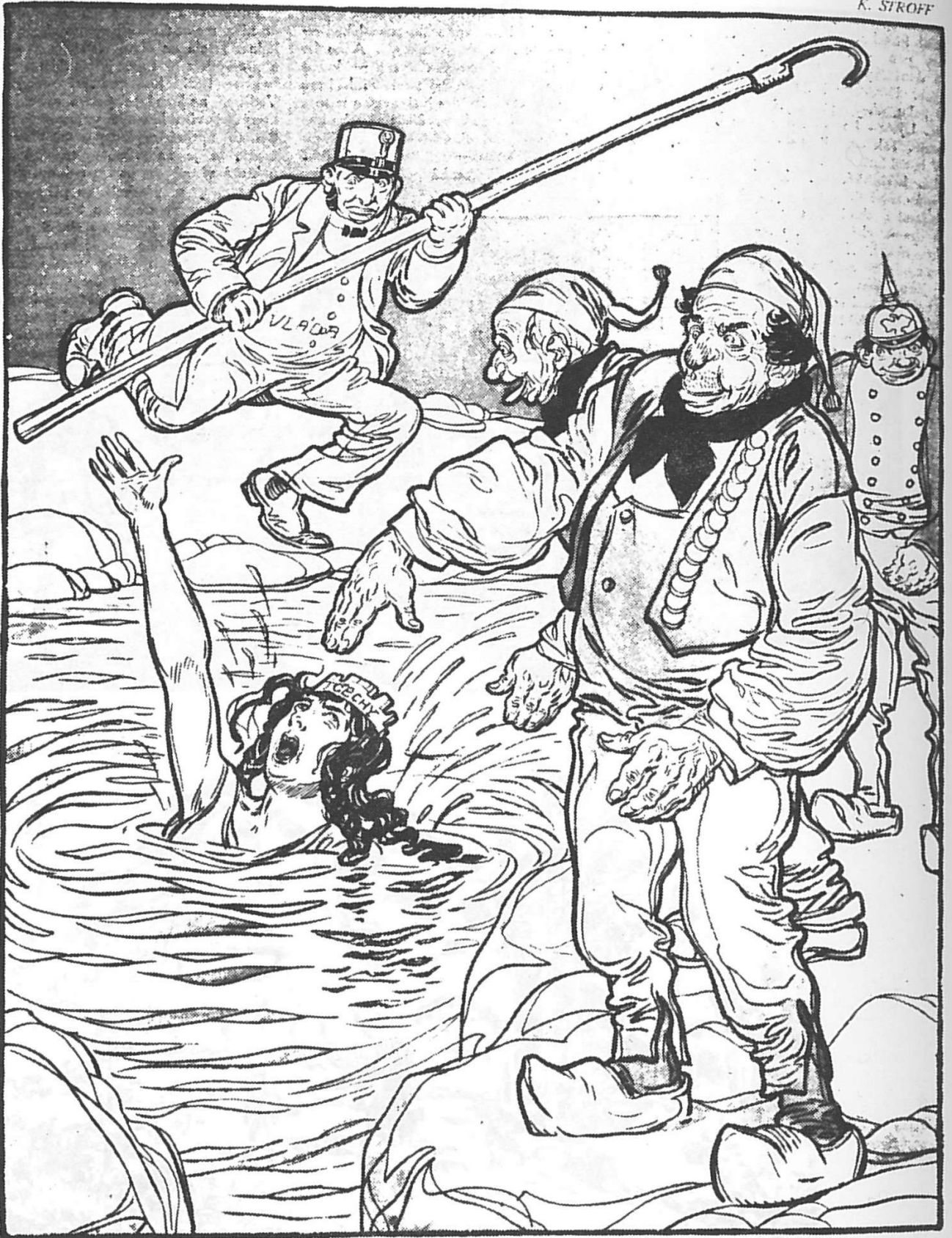

3

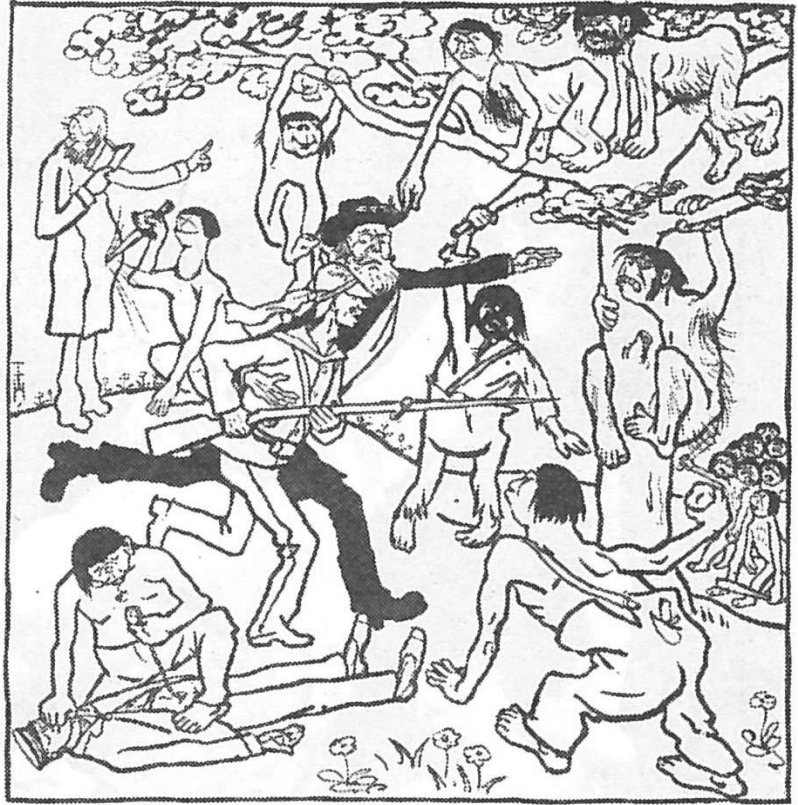

Kilbuck

Spustlíci hodili ubohou do hlubiny a vládní dobrodinec už běžel s hákem. Jenže by jí byl místo záchránění spíše dorazil.

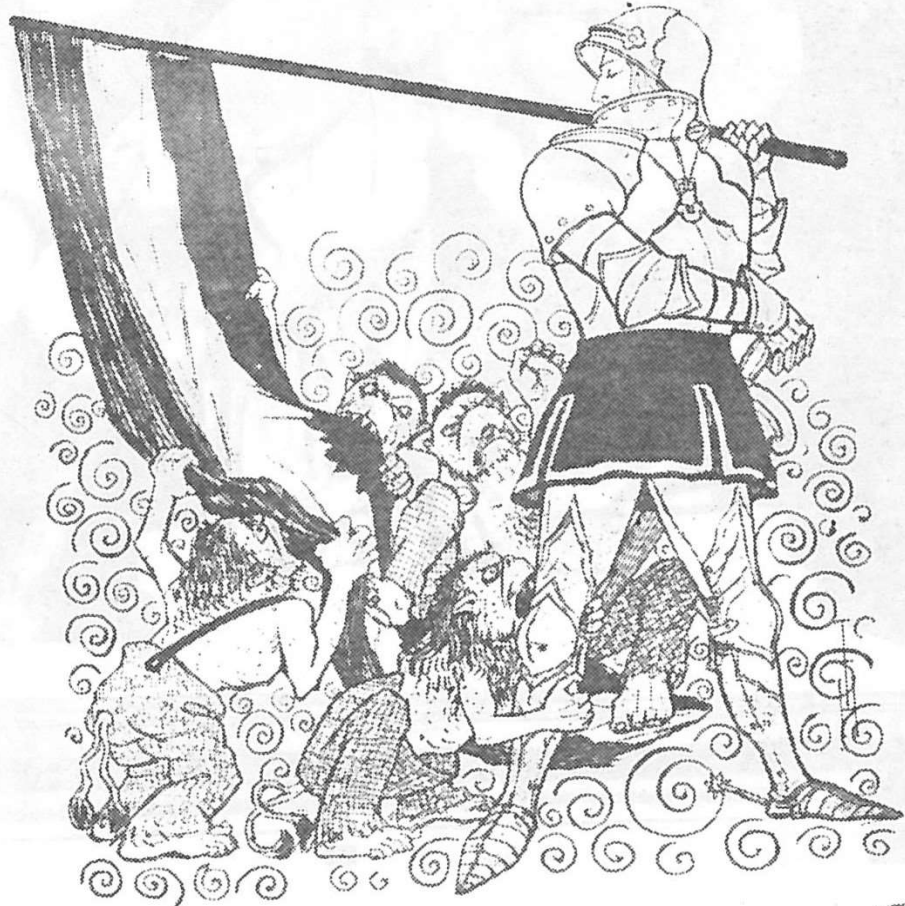
Die wilden Eschen

7

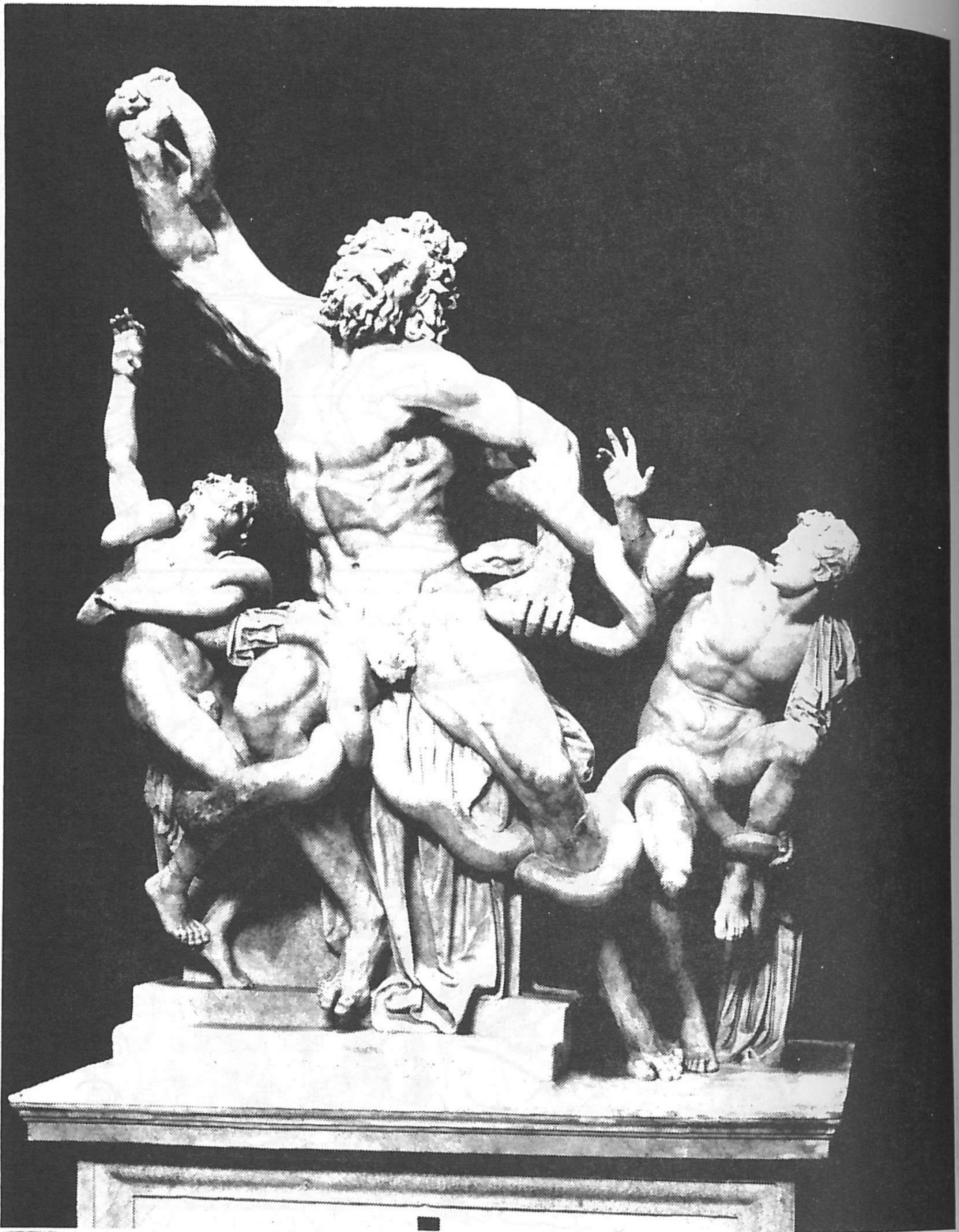
Wied. Illustration des Barockmalers Hans Baldung Grien, die die Verfolgung der Protestanten in der Schweiz zeigt.

Die böhmische Hundswut

„In dem Jahr der Hundswut hat die Pest sich nicht verhalten.“

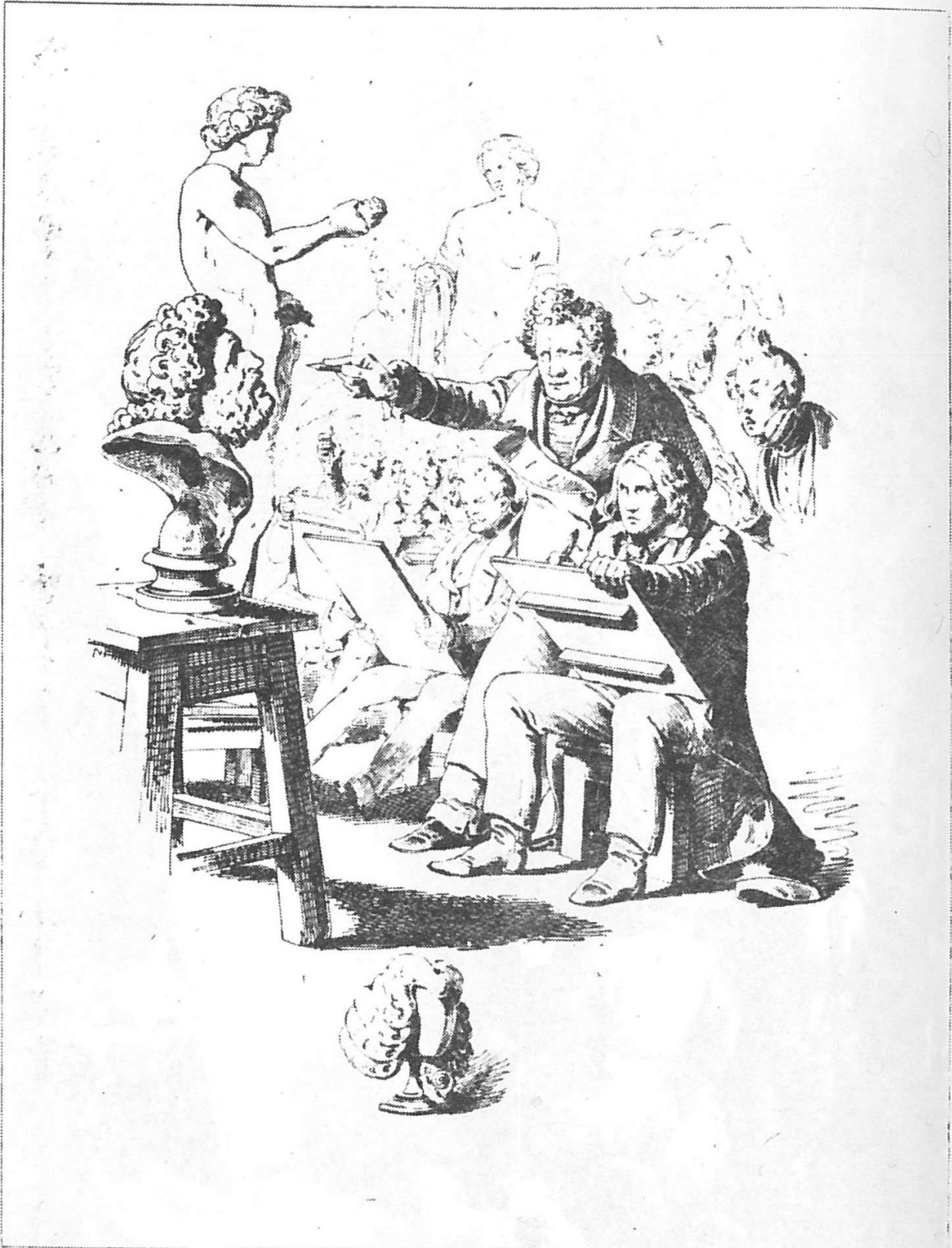
Spezialbibliothek
MAINZ

JOHN BULL STRANGLED BY £. s. d.

Quartals-Leiden.

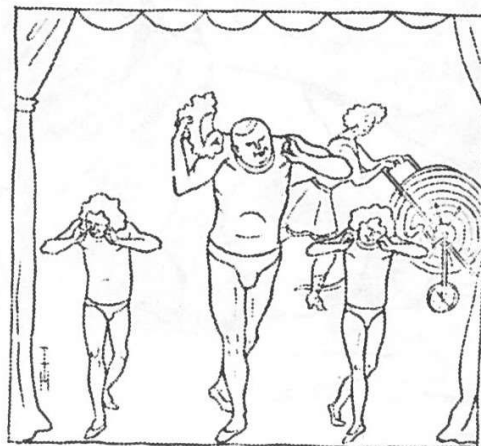
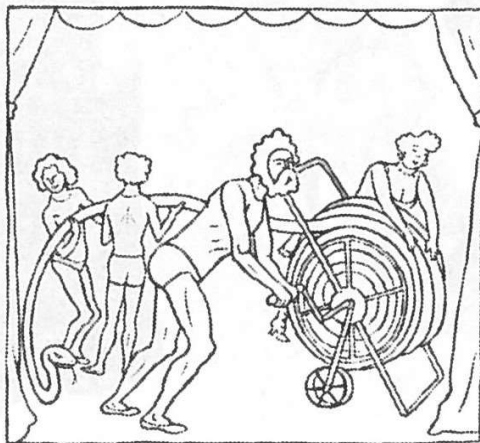
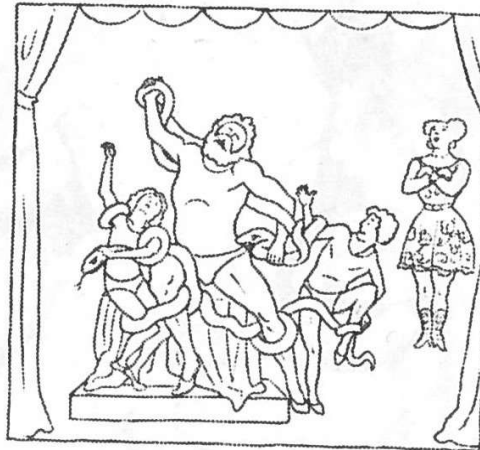
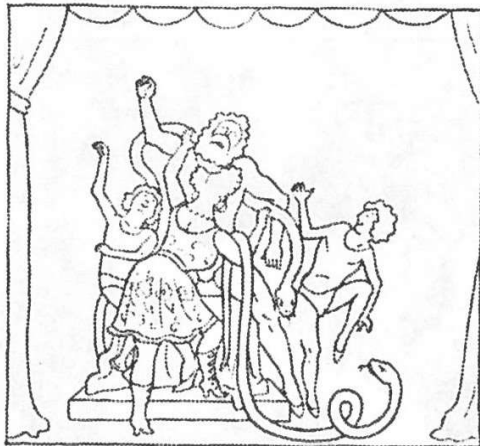
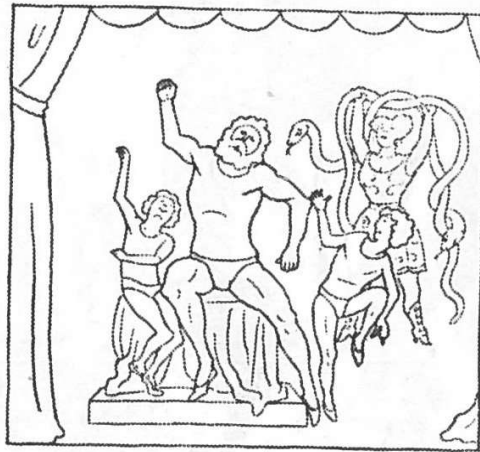
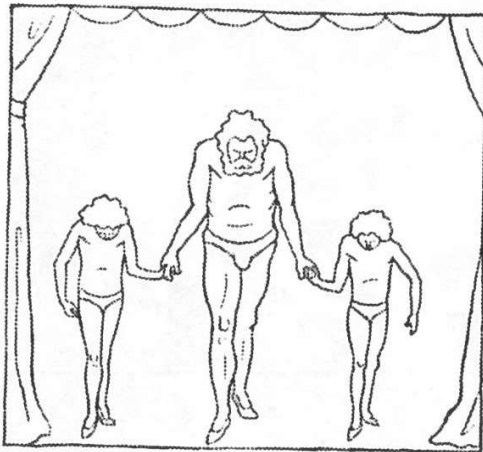

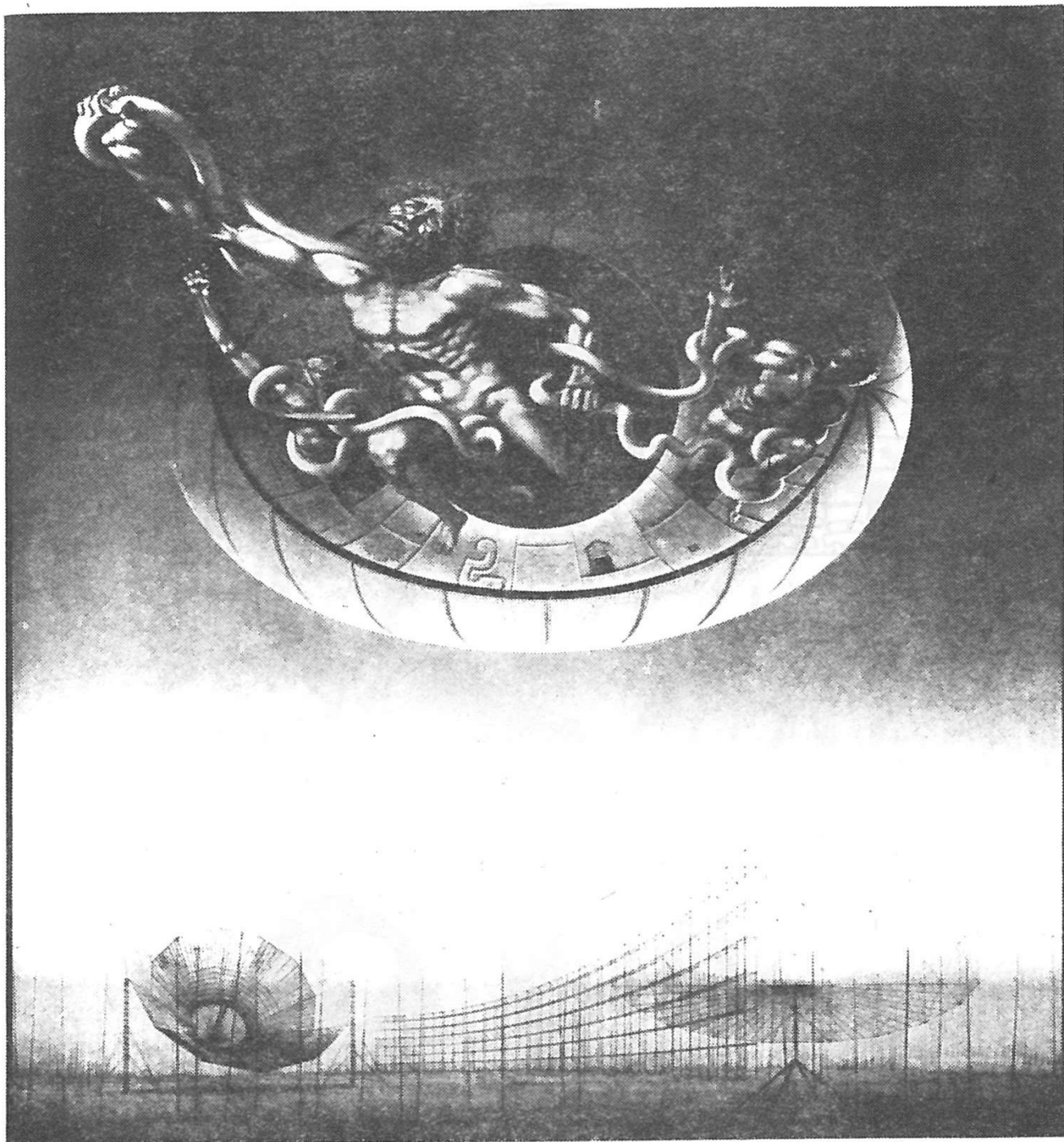
Der welt- und kaiserstädtische Yachoon.

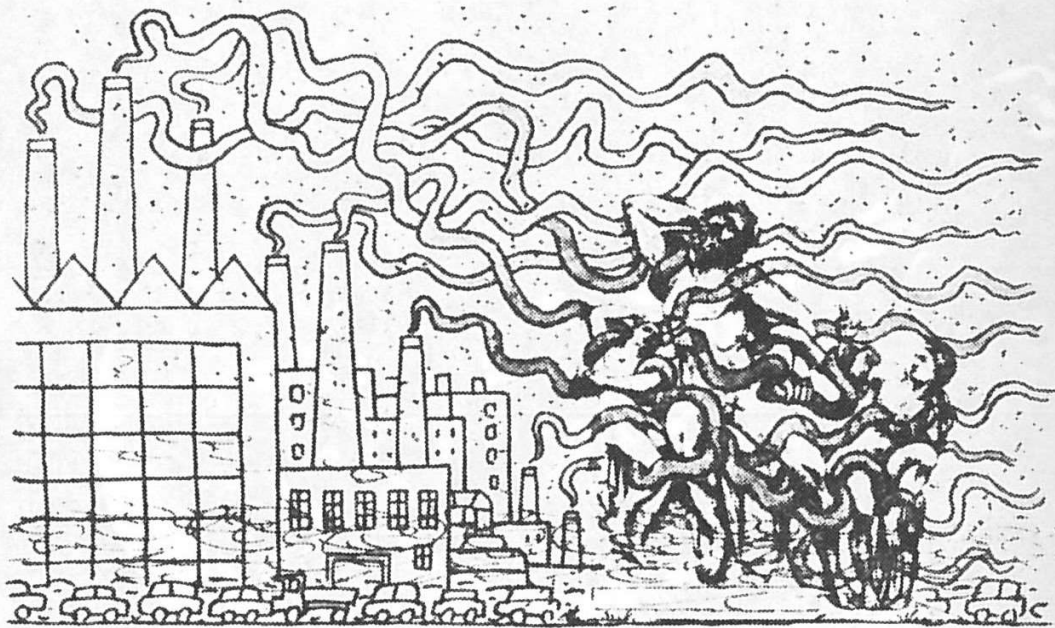
Laokoon naishe stoletti.

THE THREE LAOKOONS. SCHLANGENDRESSUR-AKT.

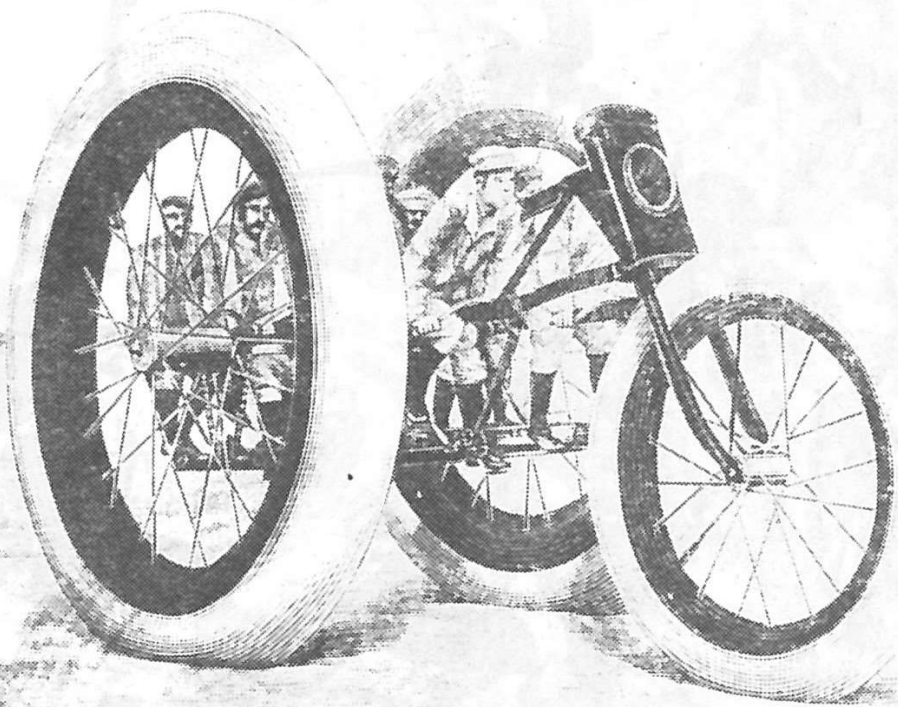

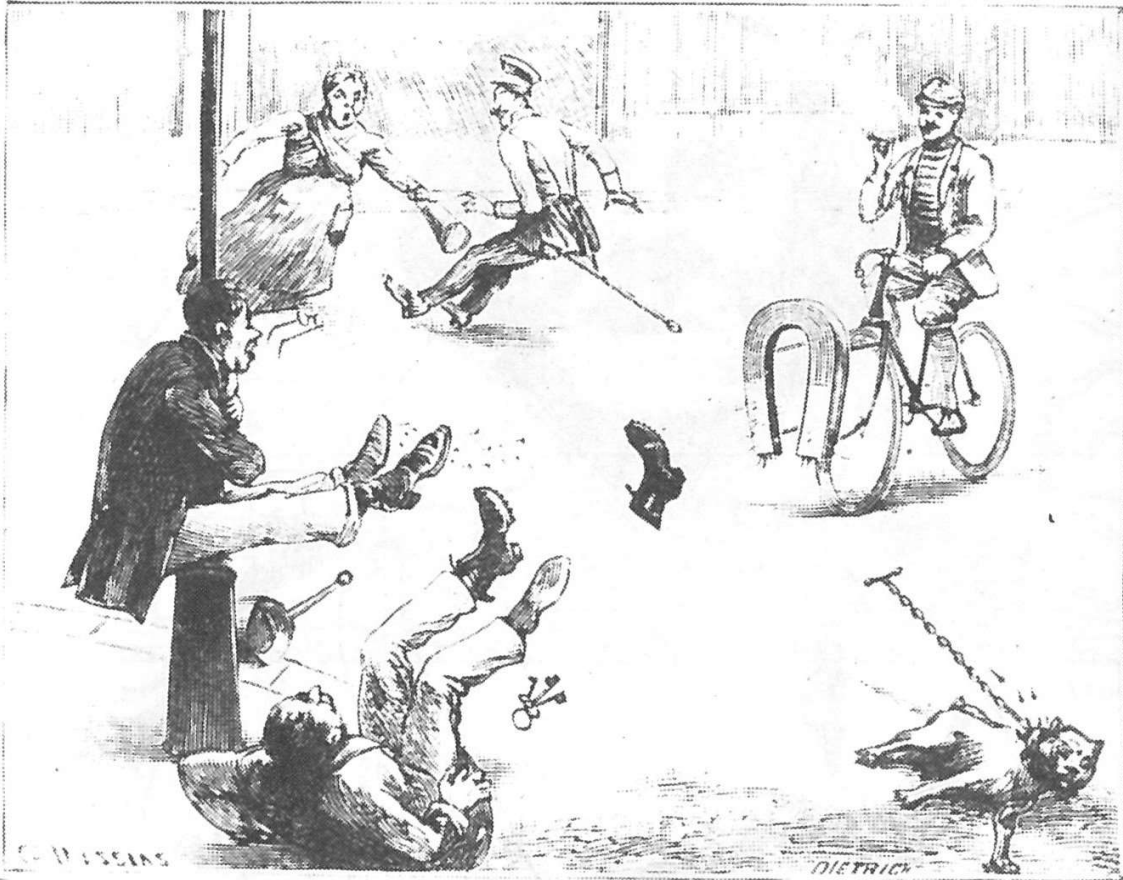
Zdeněk Začek

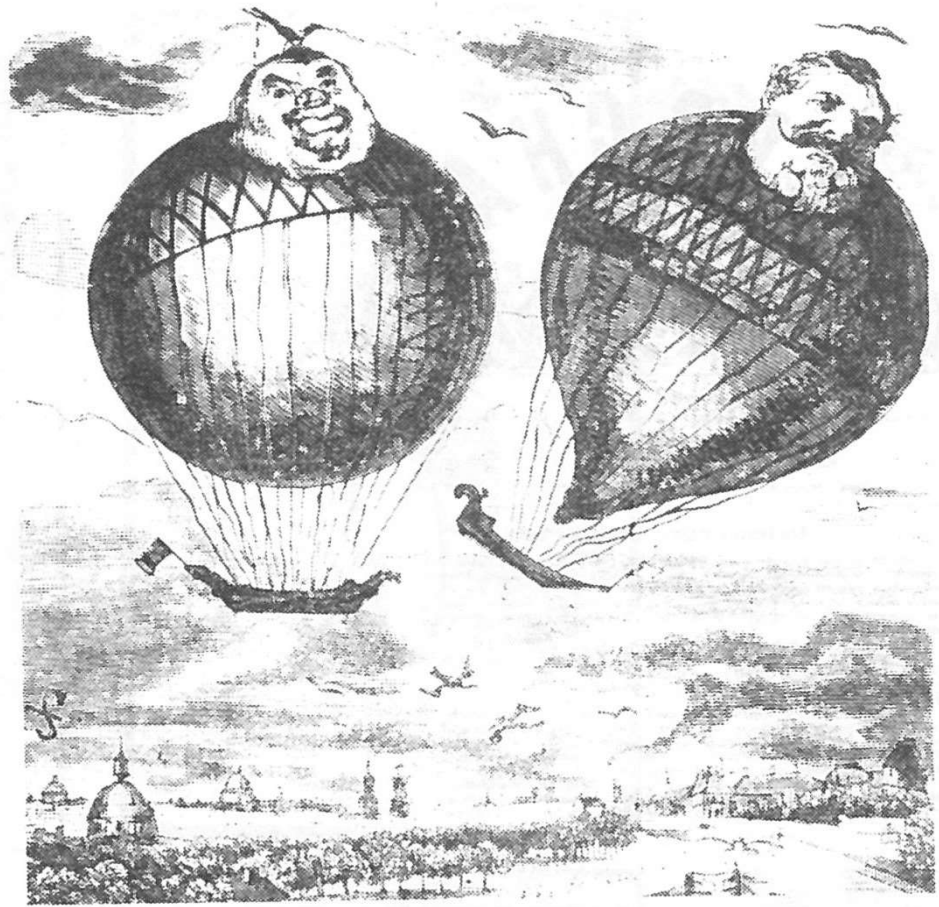

22

23

26

27

Rozhledy a úvahy časové

„novějších objevů moderní techniky a přírodovědy s zvláštním zřetelem na vzduchoplavbu.“

Redakce hlavní: Gustav V. Finger. — Korespondenční práce v ústavu prof. Ing. Dvorníka.

Organ „Musea vynálezů pro Čechy, Moravu a Slezsko“.

Našemu čtenářstvu!

Vydáním prvního čísla našeho časopisu zároveň podáváme našemu čtenářstvu a veřejnosti stručné objasnění směru i obsahu „Epochy“ a uvádíme příčiny, které přiměly nás k vydání podobného listu vůbec. Časopis „Epocha“ žijící na pozemské i námořní vzdušné, které ještě není dříve navon. Rozhledy a časové úvahy druhu rozmanitého stálosti se mají s články čistě odbornými, zejména ze vzduchoplavby.

Věnujeme vůbec vzduchoplavbě v první řadě naši pozornost.

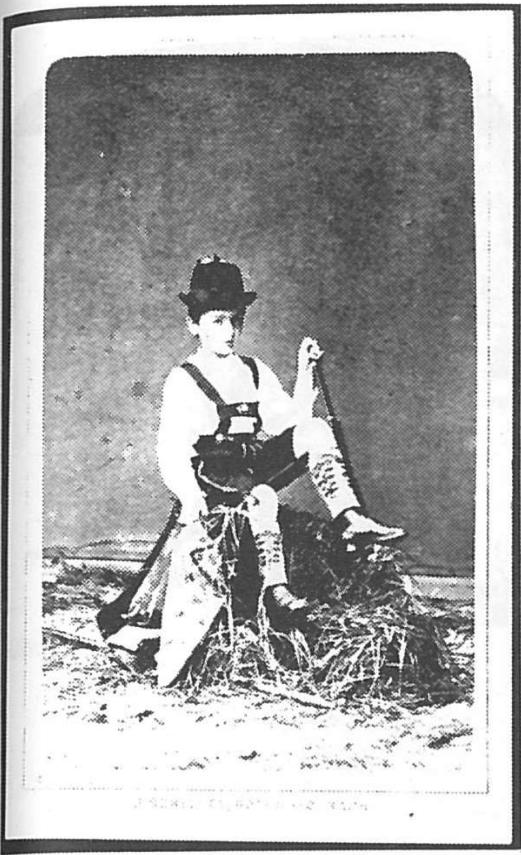
Již v prvolání předčtenářského čísla, stala se zmiňka o tom, jakým způsobem máme vyplnit mezeru dosud stávající v našem písemnictví. Vytoužil jsme sobě jako hlavní cíl udržování zájmu pro vzduchoplavbu způsobem příměří — systematickým.

Naznačili jsme dříve, že list náš poskytnouti bude přátelům vzduchoplavby nenatýlý zdroj k seznaní pokroku v tom směru ušlechtilých. List náš souzvučeji bude čtenářstvo i s dějiny vzduchoplavby a polévání problémy z veskerých odvětví vzduchoplavby, o jejich nejpravdějším spracování a řešení rozhodovati bude zvláštní anketa na základě čistě věcném a nestranném.

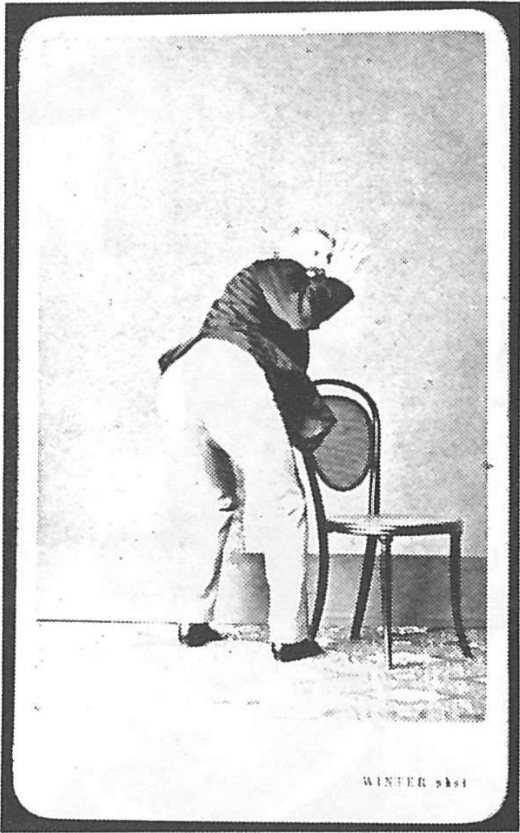
Mimo vše uvedené pěstovati se budou stálavé články ze vzduchoplavby obsahu různého, statě o nových aparátch aerostatických i dynamických, pojednání z meteorologie, fyziky, inžený, zbrojní techniky, strujnictví, fotografa, elektrotechniky atd.

LAURIN & KLEMENT AKC. SPOL.
TOVÁRNA AUTOMOBILŮ
V MLADÉ BOLESLAVI

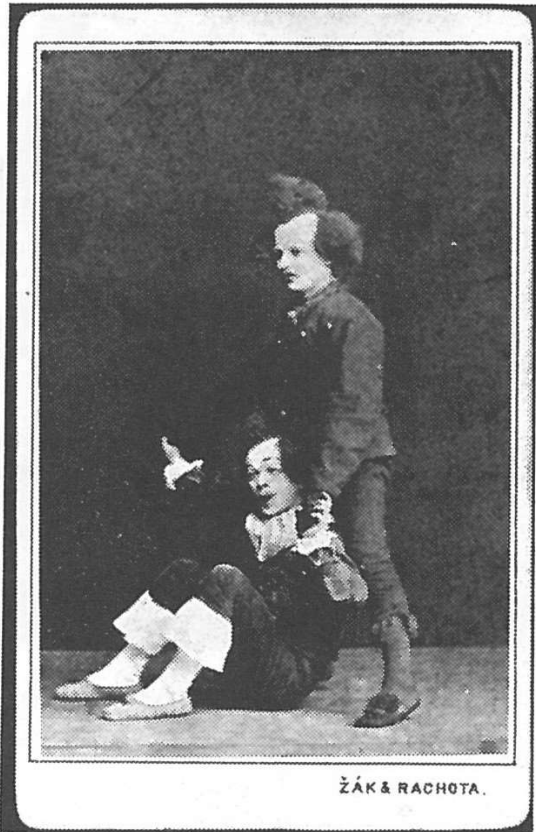

ŽENSKÝ PŘÍPADOVÝ KOSTYM

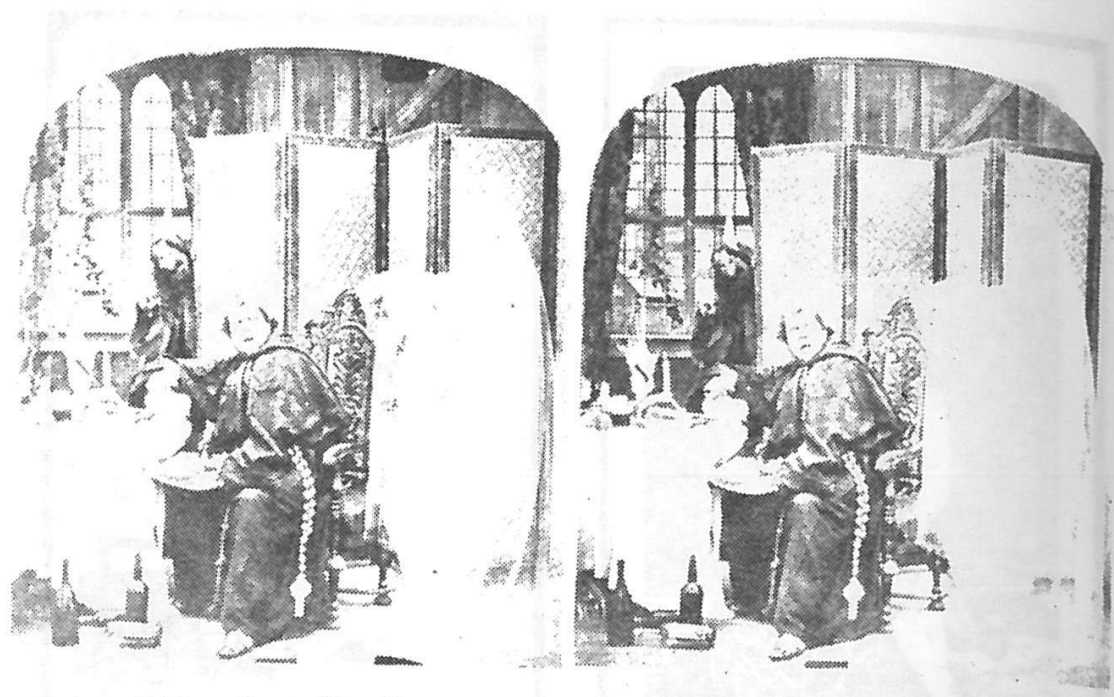

WINTER 1911

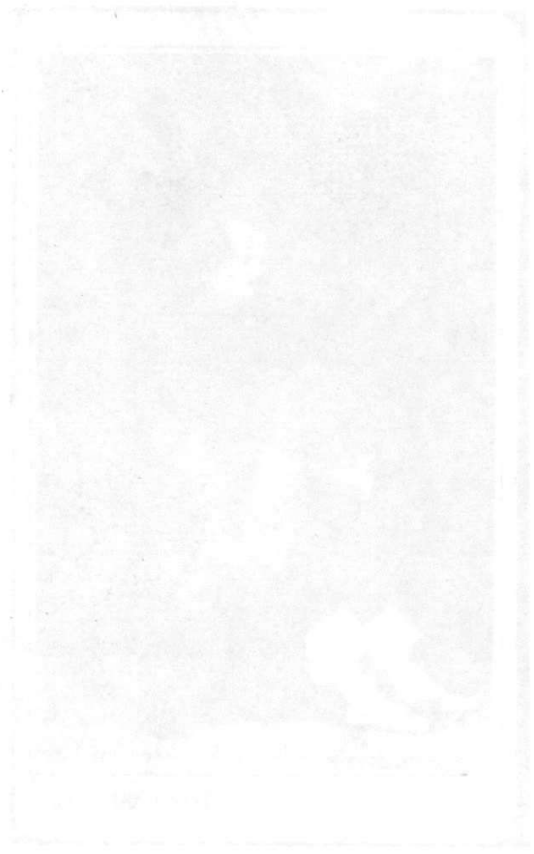
30 31
32

ŽÁK & RACHOTA.

33

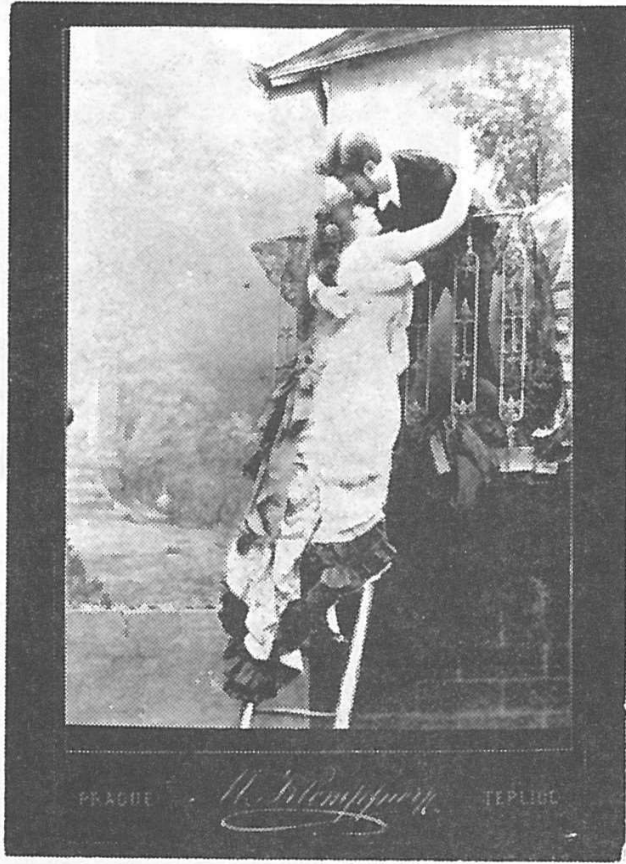
64. Mög' dein Bemühen Erfolg auch finden,
Sich deine Braut mit dir verbinden.

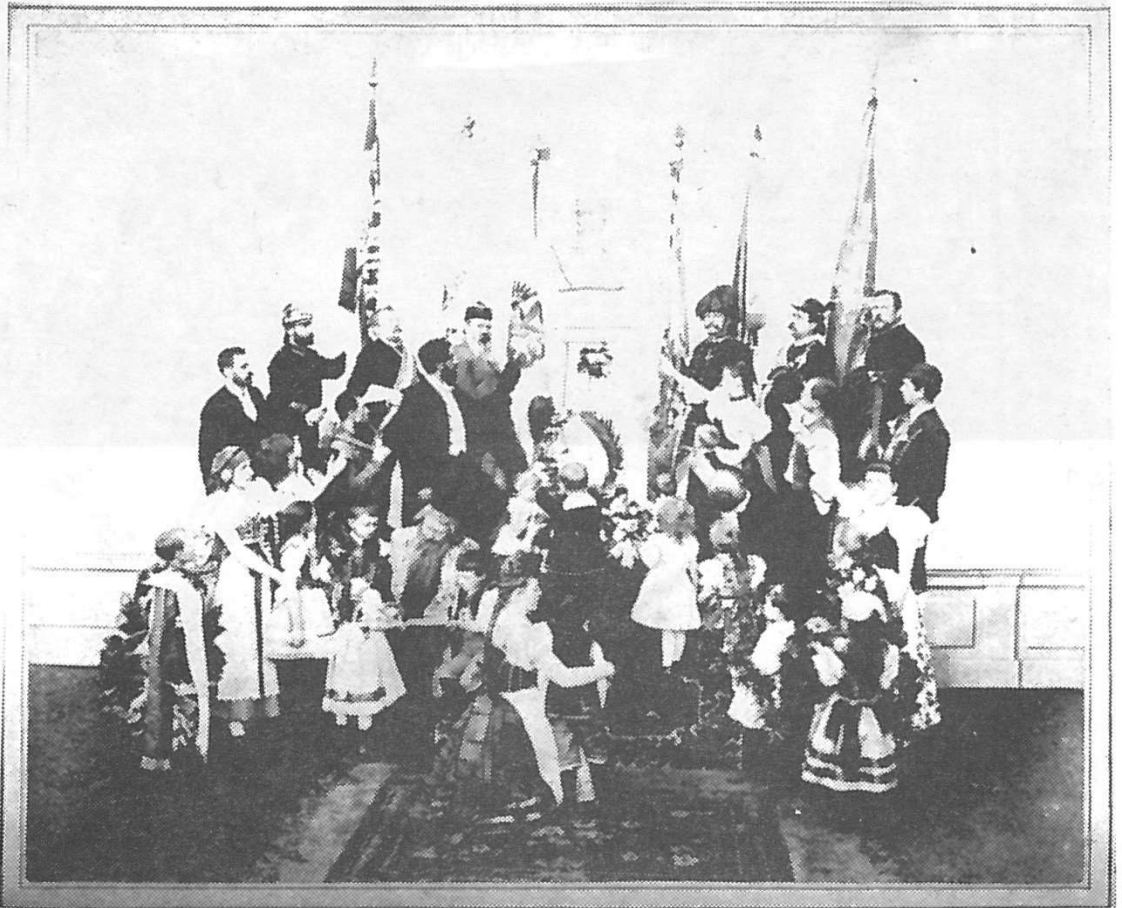
37

38

39

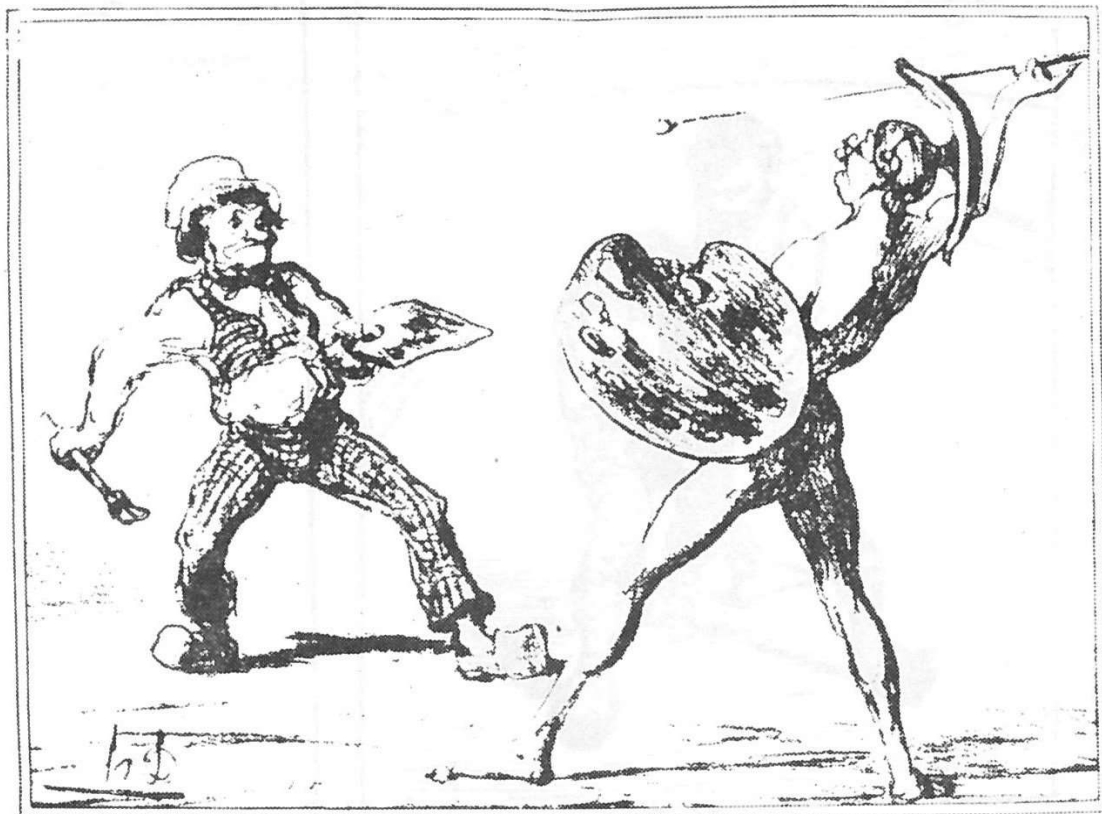
40

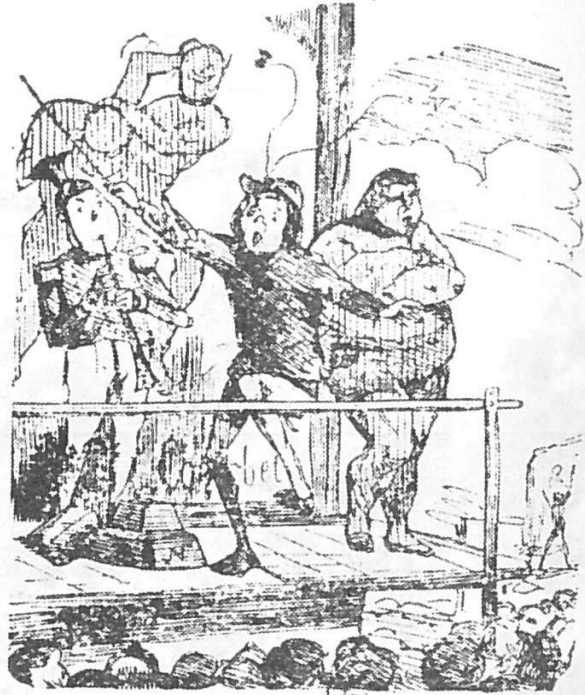

42

SIX, DEATH and the DEVIL.

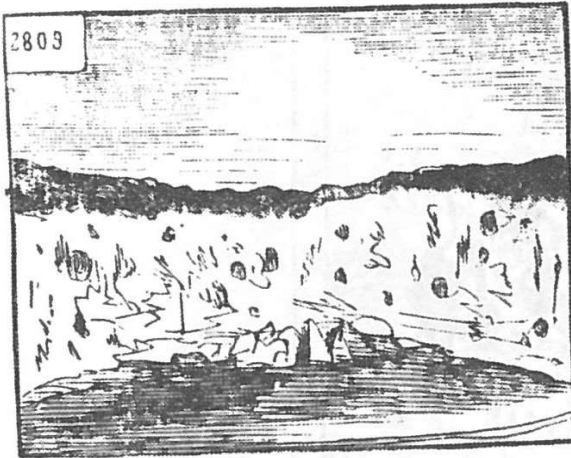
43

44a

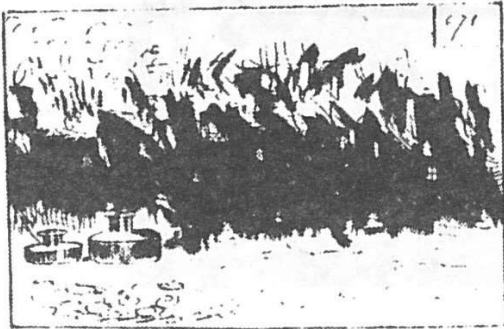

44b

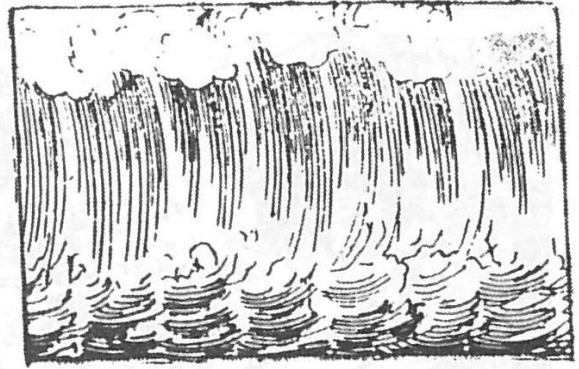
Vue de Roquefort, par Courbet.

Personne ne saurait persiller le fromage avec plus de goût que notre grand Courbet. La tranche de fromage est tout un poème.

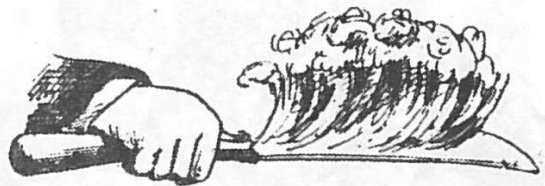
Courbet.

Mer oragieuse — on vient d'y jeter l'ancre.

UNE TROMBE.
Audaces tromba juvat

45401

III. — LA VAGUE, PAR COURBET
L'espérance est de vous offrir une tranche de cette peinture légère....

46

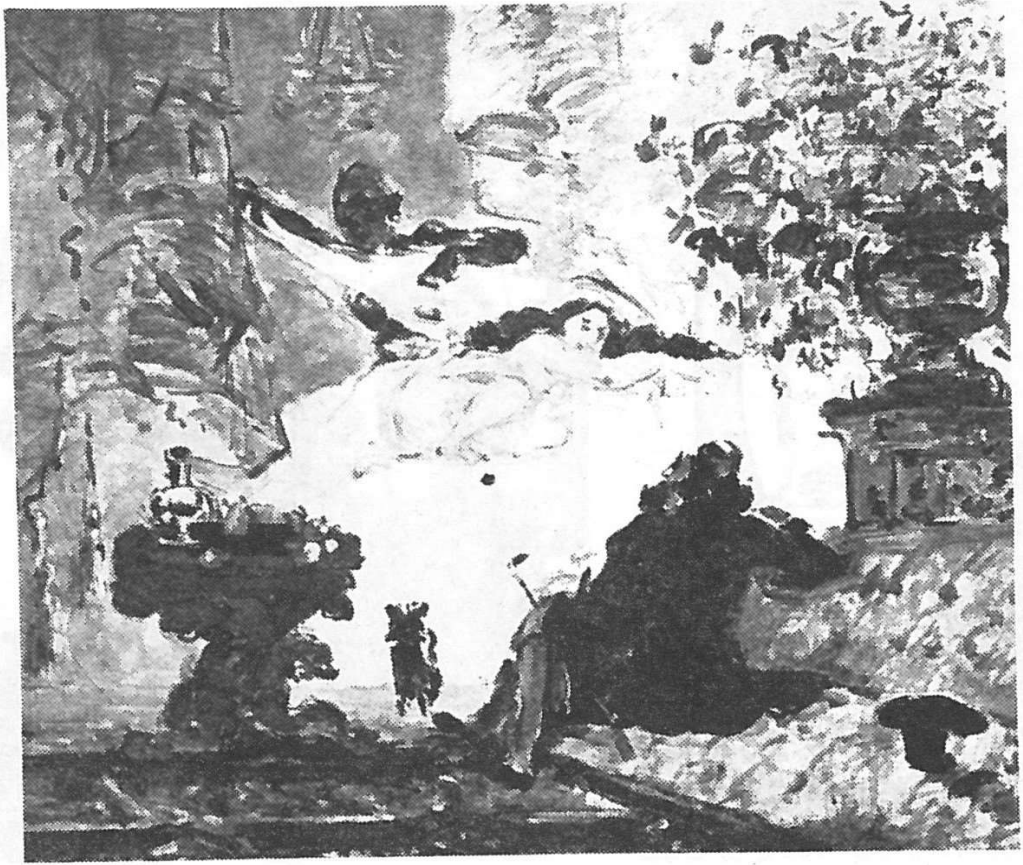

1428

47

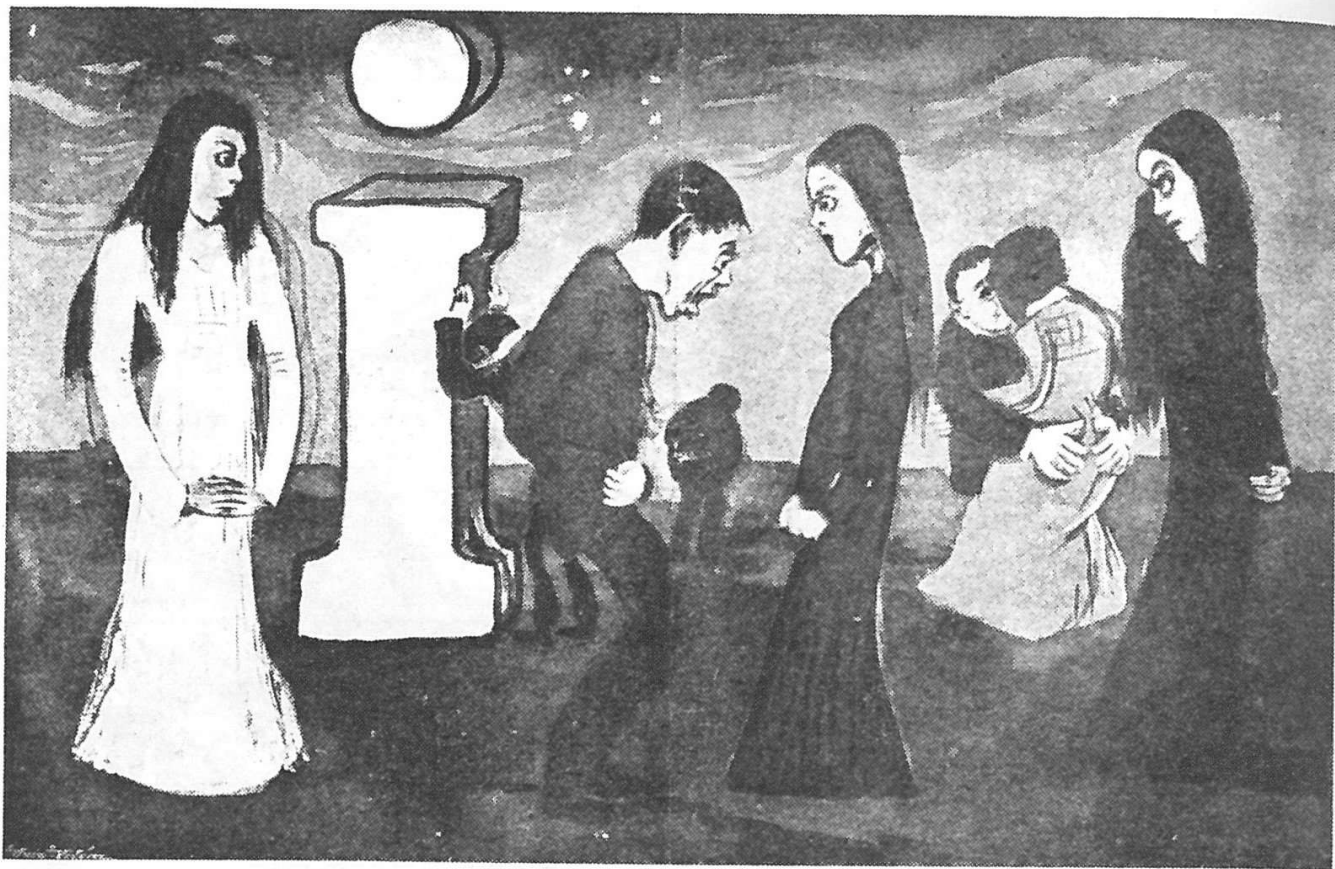
48

49

50

Původní zprávy Venouška Dolejše.

Výstava spolku „Manes“.

Už před léty zjistil ve mně náš domovník smysl pro tak zvané výtvarné umění. Bylo to, když jsem ho v průjezdě vymaloval s červeným nosem, a tenkrát mě ukrutně seřval, z čehož jsem si nic nedělal, dobře věda, že tomu ani největší umělci neujdou od kritiky. To jsem jen chtěl podotknout vzhledem k tomu, že mám dostatečnou přípravu a smysl pro práce výtvarnické.

Spolek „Manes“ vystavuje ve své budově pod Petřínem, která je trochu malá, protože ty obrazy potřebují, aby se na ně koukalo z dálky. Čím dál od nich, tím lepší.

Jak jsem vešel dovnitř, tak jsem se hned

brozně ušek, té veliké bře hlavy. Jistě to byl velký člověk, co mu takhle hlava patřila, ale byla tuze hezky udělaná, a moc jsem se divil, že ten sochař, co jí dělal, z ní dostal čtyřku. Povidal jsem to tomu pánovi, co tam hlídá, a on mi sdělil, že je to od Rodina, a ta čtyřka, to že je číslo, abych mohl najít v katalogu, co to představuje. Poděkoval jsem se za poučení a pokračoval jsem v prohlížení. Hned vpravo

je sál, co je moc obrazů ale někdo nejspíš při kupování je přeházel, protože jsem nemohl najít čís. 1., 2 a 3, od pana Muncha, co maluje obrazy jen tak. Když jsem je našel, tak se mi nejvíce líbila „Žena s dlouhými vlasy“, čís. 3. a vzpomněl jsem si, že jsem jednou takle namaloval sousedovic Jálu, tu, co je zrzavá, červenou hlínkou na zeď a dva dny jsem nesměl z domu. Potom jsem četl v katalogu číslo 5 a 6 „Oseň, Vlastní podobizna“, tak jsem ho našel, a byl opravdu hezky vypořádán. — Když jsem sešel, že číslo 10. a 11 je zase na docela jiném konci sálu, tak jsem si pomyslel, že to je asi proto tak nepořádně seřazené, aby se tam každý dýl zdržel hledáním, protože tam přijde za den málo lidí, a tímto způsobem se docílí, že tam povídá někdo je. Protože mi pan učitel ukázal 1000 za trest napsati „Nemám psati do humoru“, neměl jsem čas se zhlédnout a prohlížel jsem jen

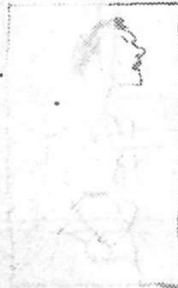
tek“ z obrazů školních dětí. Zahlédl jsem obraz čís. 13, tak jsem hledal v katalogu a shledal jsem, že ho maloval od nás ze třídy Fila, ale ten má vždy trojku z kreslení a já jedničku. Pomyslel jsem si, že je to protěke, když vystavujou jeho výkres a ne můj. Potom tam vystavoval ještě jeden školák č. 10, a suca pána, jak by vypadal, kdyby dostal zlobenici. Ještě tam také byl z mramoru „Portrét dítěte“ se sepijatýma rukama a prosebným pohledem, jakoby chtěla říci: „Kam jsem se to dostal?“ Ten byl od sochaře pana Meštrovice, který tam měl ještě jednu sochu vprostřed sálu. Je to taková ženská, jako se ukazovala na Karlově náměstí za rohat. Nemá rukou ani nohou a jmenuje se „Vzpomínání“, protože asi vzpomíná, jak byla krásná, než ji takhle zmrazili. Krásnou, mocnou barvou mne upoutal obraz čís. 33 od pana Kratochvíla. Připomněl mi písničku, kterou zpívala máne naše kuchta: „Nebe bylo jako šmolka atd.“ Zvláštní pokojíček má pro své obrazy pan Nejedlý. Jsou tam také dvě dámská poprsí od sochaře pana Kafky. Díval jsem se na čís. 28 do katalogu, kdo to jest, a shledal jsem, že někdo ke zkratkě sleč. E. D. mi tužkou připsal estlinová. Seč jsem tedy k slečně v pokladně, co ji znám s Ferdinandy a co mi katalog prodala, a stěžoval jsem si, jak se může někdo opovážit napsat

Žena s dlouhými vlasy

Žena s dlouhými vlasy

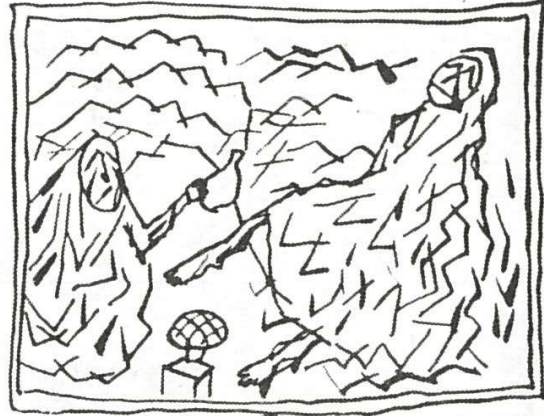
Žena s dlouhými vlasy

byl od sochaře pana Meštrovice, který tam měl ještě jednu sochu vprostřed sálu. Je to taková ženská, jako se ukazovala na Karlově náměstí za rohat. Nemá rukou ani nohou a jmenuje se „Vzpomínání“, protože asi vzpomíná, jak byla krásná, než ji takhle zmrazili. Krásnou, mocnou barvou mne upoutal obraz čís. 33 od pana Kratochvíla. Připomněl mi písničku, kterou zpívala máne naše kuchta: „Nebe bylo jako šmolka atd.“ Zvláštní pokojíček má pro své obrazy pan Nejedlý. Jsou tam také dvě dámská poprsí od sochaře pana Kafky. Díval jsem se na čís. 28 do katalogu, kdo to jest, a shledal jsem, že někdo ke zkratkě sleč. E. D. mi tužkou připsal estlinová. Seč jsem tedy k slečně v pokladně, co ji znám s Ferdinandy a co mi katalog prodala, a stěžoval jsem si, jak se může někdo opovážit napsat

byl od sochaře pana Meštrovice, který tam měl ještě jednu sochu vprostřed sálu. Je to taková ženská, jako se ukazovala na Karlově náměstí za rohat. Nemá rukou ani nohou a jmenuje se „Vzpomínání“, protože asi vzpomíná, jak byla krásná, než ji takhle zmrazili. Krásnou, mocnou barvou mne upoutal obraz čís. 33 od pana Kratochvíla. Připomněl mi písničku, kterou zpívala máne naše kuchta: „Nebe bylo jako šmolka atd.“ Zvláštní pokojíček má pro své obrazy pan Nejedlý. Jsou tam také dvě dámská poprsí od sochaře pana Kafky. Díval jsem se na čís. 28 do katalogu, kdo to jest, a shledal jsem, že někdo ke zkratkě sleč. E. D. mi tužkou připsal estlinová. Seč jsem tedy k slečně v pokladně, co ji znám s Ferdinandy a co mi katalog prodala, a stěžoval jsem si, jak se může někdo opovážit napsat

39

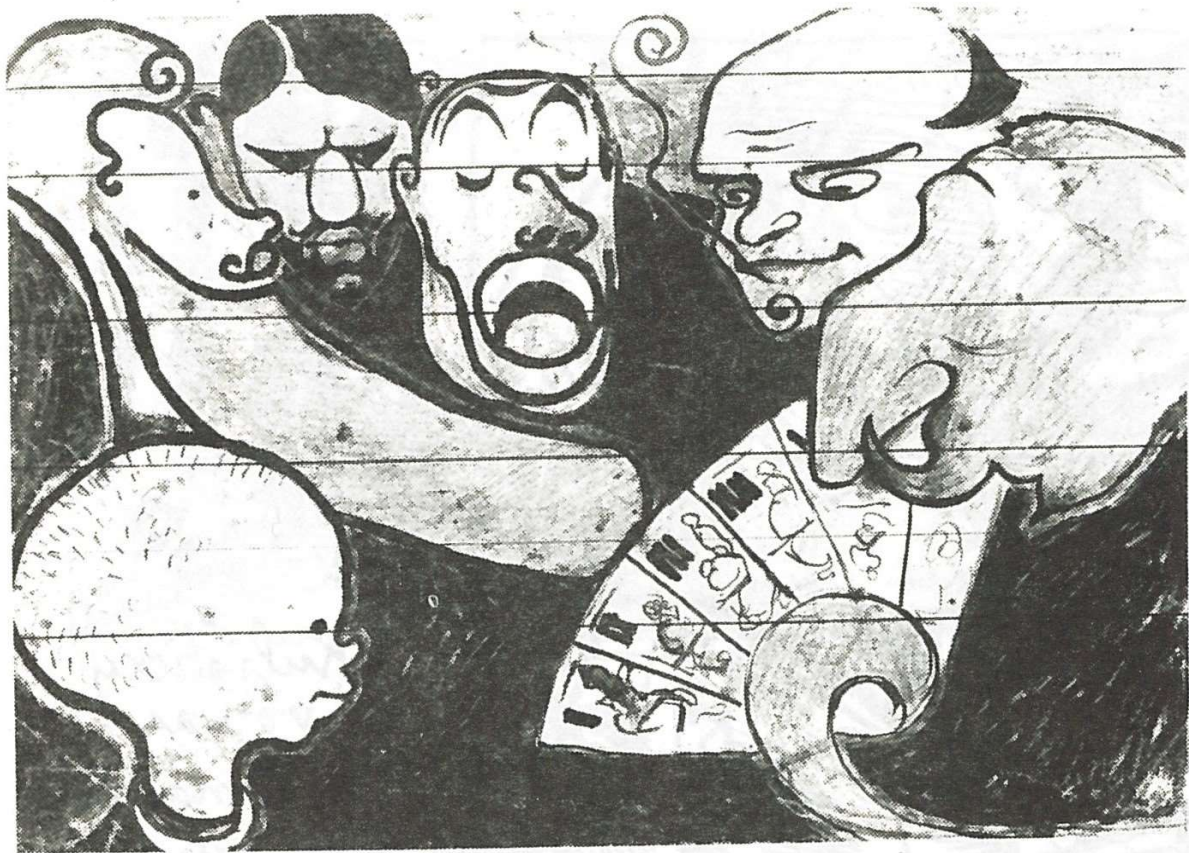
52

48

24

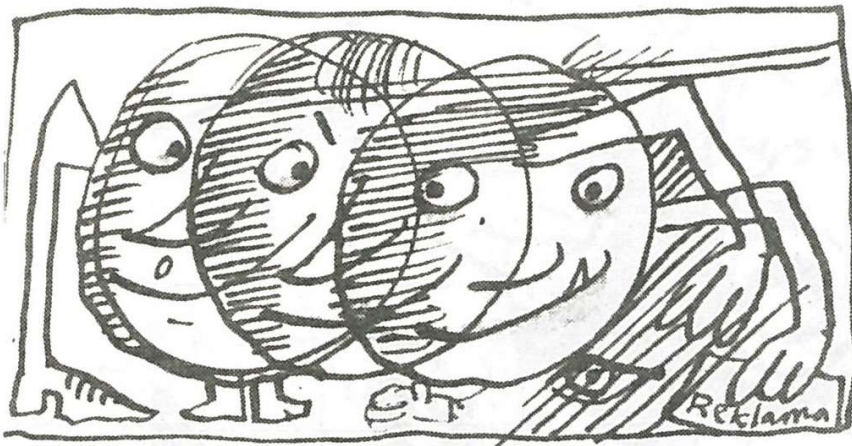

54

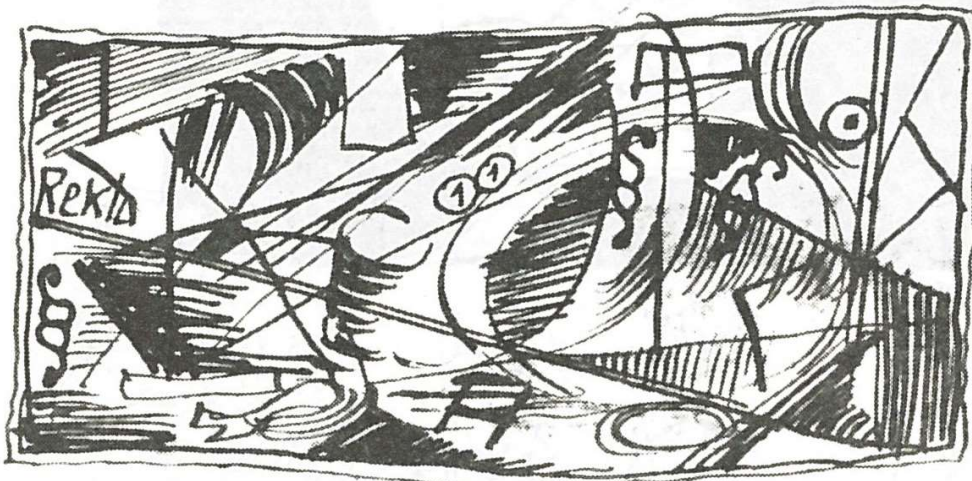
55

Portrait 1901

Futuristický
portrét
Brichty,
Geistlicha
a
Hollmana.

56

Kubistický
vobraz:
Hollmanin
soud s
Brichtou.

57

Přehled dosud vyšlých sborníků ze symposií konaných v Plzni
od roku 1981

- 1981 Historické vědomí v českém umění 19. století
Ústav teorie a dějin umění ČSAV, Praha 1981
(Uměnovědné studie III)
- 1982 Město v české kultuře 19. století
Národní galerie v Praze 1983
(Studie a materiály 1)
- 1983 Divadlo v české kultuře 19. století
Národní galerie v Praze 1985
(Studie a materiály 2)
- 1984 Povědomí tradice v novodobé české kultuře
(Doba Bedřicha Smetany)
Národní galerie v Praze 1988
(Studie a materiály 3)
- 1985 Průmysl a technika v novodobé české kultuře
Ústav teorie a dějin umění ČSAV, Praha 1988
- 1986 Člověk a příroda v novodobé české kultuře
Národní galerie v Praze 1989
(Studie a materiály 5)
- 1987 Proudny české umělecké tvorby 19. století
Sen a ideál
Ústav teorie a dějin umění ČSAV, Praha 1990
- 1988 Prameny moderní kultury
Národní galerie, Praha 1988 (2. sv.)